І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 58 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го БЕРЕЗНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 26, 1959 No. 58. РІК LXVI.

ПАЛАТА ПРИЗНАЛА ДОДАТКОВИХ $100,000,000 НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ЗАКОРДОНУ

Вашингтон. — На своїй сесії відбутій дня 24 березня ц. р. Палата Репрезентантів погодилася признати надзвичайних 100 мільйонів долярів із 225.000.000 дол. вимаганих през. Айзенгавером додатково для Розвиткового Позичкового Фонду. Законопроєкт в цій справі прийняла Палата Репрезентантів великою більшістю голосів, бо 191 проти 85. За прийняття законопроєкту голосували і демократи і республіканці. Прийнятий Палатою Репрезентантів законопроєкт переходить тепер на розгляд Сенату, де, як сподіваються прихильники збільшення закордонної допомоги, буде апробована повна сума вимагана Президентом, значить, 225 мільйонів долярів. Розвитковий Позичковий Фонд був установлений в 1957 році для здійснення частини закордонної допомоги, передбаченої у Програмі Взаємної Безпеки. З цього мали бути виплачувані довгореченцеві і низько - процентові позички для країн з відсталою економікою і союзних із З'єдиненими Державами. Признання Палатою Репрезентантів додаткових 100 мільйонів долярів вважають частинною перемогою уряду, бо палатна бюджетова комісія відкинула була взагалі можливість збільшення фондів, що мали б бути асигновані для вище згаданого фонду. Проти рішення цієї комісії протестував дуже рішуче през. Айзенгавер, який в п'ятницю минулого тижня ствердив, що воно є „безвідповідальним" і великим поворотом назад до ізоляції З'єдинених Держав Америки і для послаблення їх державної безпеки. Згідно із пляном уряду вимагані през. Айзенгавером додаткові фонди мали б бути призначені на виплату позичок союзним державам в найближчих трьох місяцях поточного фіскального року. На наступний фіскальний рік, що починається з днем 1 липня 1959 року і кінчається дня 30 червня 1960, през. Айзенгавер вимагає признання додаткових 700 мільйонів долярів, щоб могти здійснити закордонну допомогу передбачену Програмою Взаємної Безпеки.

Сен. Джансон твердить, що дефіцитовий бюджет не спричиняє інфляції

Вашингтон. — Голова демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джонсон заявив, що історія 40-річної економіки ЗДА показує, що дефіцитові бюджети не мусять спричиняти інфляції валюти. Цю заяву склав Джансон у промові, в якій підтримував видатки в сумі 200.000 долярів на те, щоб спільна економічна Комісія могла вести переслухання в справі інфляції, економічного росту і числа затруднених. Перед цією заявою сен. Джансона промовляв як свідок професор Каліфорнійського університету Ніл Джекобі, який твердив, що для добра економіки ЗДА треба: 1. Зменшити економічну силу робітничих організацій, 2. Припинити допомогу фармерам, 3 Не робити запасів мінералів і металів, бо це збільшує їхні ціни, 4. Зменшити податки підприємств, 5. Зменшити митні тарифи, 6. Гостро виступати проти трестів. Джансон казав, що в 40 роках деколи ціни збільшувалися, а деколи зменшувалися під час дефіцитових бюджетів.

ДАНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР КОНФЕРУВАВ ІЗ ПРЕЗИДЕНТОМ

Вашингтон. — Данський прем'єр Г. С. Гансен конферував із президентом Айзенгавером в Білому Домі, де перебув більше як 30 мінут після прибуття до ЗДА на коротку візиту. Обидва державні мужі розмовляли про справи, які є спільні для ЗДА і Данії, яка є малою, але дуже важливою під стратегічним оглядом країною в Північно Атлантійському Порозумінні (НАТО). Після конференції в Білому Домі данський прем'єр заявив журналістам, що він сподівається успіхів від тих конференцій, які мають відбутися між представниками Сходу і Заходу цього року.

Найвищий Суд відкинув до осени справу апеляції шпигуна Абеля

Вашингтон. — Найвищий Суд З'єдинених Держав відклав справу апеляції засудженого совєтського шпигуна полковника Рудольфа Івановича Абеля аж до осени цього року. Абель був заарештований в Ню Йорку в червні 1957 року, і тоді в його мешканні знайдено численні предмети, які виявили, що він є головою шпигунської совєтської сітки. Абель був під доглядом аґентів ФБІ, але його заарештували аґенти іміграційного Уряду, які хотіли його депортувати за нелеґальний в'їзд до ЗДА. Наставлений судом адвокат Абеля Джеймс Б. Донакон із Бруклина твердить, що цілий процес і засуд Абеля є незаконний, бо ті докази шпигунства були здобуті аґентами уряду іміґрації, а не аґентами Федерального Бюра Інвестиций. Абель засуджений до 30 років в'язниці і 3.000 долярів гривни. Він сидітиме в тюрмі аж до вирішення його справи.

„УКРАЇНЦІ НАЙКРАЩЕ ЗОРГАНІЗОВАНІ З УСІХ ЕТНІЧНИХ ГРУП" — СТВЕРДЖУЄ ПРОВІДНИЙ КАНАДІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС

42 УСТАНОВАМИ І ТОВАРИСТВАМИ, 10 КРЕДИТОВИМИ КООПЕРАТИВАМИ, ЯК ТЕЖ 500 ПІДПРИЄМСТВАМИ В САМОМУ ТІЛЬКИ ТОРОНТІ І СВОЄЮ АКТИВНІСТЮ В ГРОМАДСЬКОМУ І ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНЦІ ЗАЙМАЮТЬ ПЕРШЕ МІСЦЕ СЕРЕД НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП КАНАДИ

Торонто. — Українці не тільки найкраще зорганізовані, але вони теж і найбільш активні в політичному житті — стверджує, підкреслюючи це декілька разів, відомий канадійський щоденник „Торонто Дейлі Стар", що виходить тиражем понад 400.000 трьома виданнями у Торонті. „Громадське життя 60,000 українців у Торонті таке ж різноманітне, як і орнаменти, що їх вони виводять на їхніх великодніх писанках. Із своїми 42 політичними, релігійними, добродійними, спортовими, культурними, молодечими, професійними товариствами та спілками, поданими на 78 сторінках адресаря виданого Українськими Підприємцями і Професіоналістами в Торонті, українці можуть претендувати на славу найкраще зорганізованої з усіх етнічних груп — пише авторка репортажу Дженнайн Лок, надрукованого з багатьома ілюстраціями в числі з 21-го березня ц. р. „Горді на свою стародавню культуру і ще й сьогодні завжди живо зацікавлені справами своєї батьківщини, українці водночас готові взяти на себе сміливо всі права і відповідальності канадійського громадянства". В дальшому авторка називає прізвища видатних тамошніх українських підприємців і діячів, що після короткого перебування в Канаді добилися і впливу, і майна і почестей. З таких постатей згадані: Осип Бойко, що після року перебування в Канаді вивчив англійську мову і став продавцем реальностей і сьогодні має власну велику фірму для продажі підприємств, у двох бюрах якої працює сорок осіб, в тому не тільки роджені канадійці й українці, але й поляки, німці, італійці, латвійці, фінляндці, литовці і юґослави. Працюють канадійці теж і в Євгена Бориса, нового іміґранта, який перед 6 роками із 14 іншими українськими іміґрантами перейняв невелику пекарню і розбудував її у велике підприємство із 20 працівниками з річним приходом двох і пів мільйона канадійських долярів. Такі успішні кар'єри, як Бойка і Бориса, сьогодні не є винятком серед українців, які тепер є власниками або керівниками яких 500 підприємств у Торонті, починаючи від малих крамниць і кінчаючи на великих готелях. У професійному житті українці репрезентовані сьогодні 25 лікарями, 29 дентистами, 30 адвокатами і 60 інженерами. На Торонтському Університеті вчиться нині яких 250 українських студентів і тому доплив українців до різних професій не припиниться. Перших українських іміґрантів, що прибували до Канади здебільша із Захід. України (Галичина) наприкінці мин. сторіччя приймали в Канаді вороже. Ця ворожість спонукала українців організуватися не тільки в окремішні громади, але й допомогла їм стати однією з найбільш активних політично етнічних груп. З приходом нової іміґрації (після безуспішної боротьби за незалежність) українці стали сильною ногою в Палаті Громад. Сьогодні 600,000 канадійських українців репрезентовані в усіх ділянках урядової активности. Між їхніми

(Закінчення на стор. 4)

Міністер М. Стар

МекДоналд заявляє, що сталеварні будуть страйкувати тільки з вини працедавців

Ню Йорк. — Голова спілки Об'єднані Сталевари Америки Дейвід МекДоналд промовляв на зборах місцевого Відділу цієї організації в готелі Ню Йоркер і заявив, що якщо сталевари мусітимуть страйкувати цього року після 30-го червня, коли кінчається теперішній контракт, то це станеться тільки з вини працедавців. Переговори між спілкою, яка нараховує 600,000 членів і представниками сталеварень починаються 18-го травня. „Наша спілка не є тоді щасливою, коли існує страйк, бо ми є горді на свою промисловість". МекДоналд повторив про свої пляни зменшити тиждень праці з 40-ка годин до 35 годин, або й ще більше на те, щоб збільшити число затруднених. Голова спілки сталеварів свідомий того, що працедавці не радо підуть на ці пропозиції, бо це заробітна платня сталеварів робітникам. МекДоналд говорив і про те, щоб робітники могли користати на австралійський взір із безплатних тримісячних вакацій що п'яті років в додатку до нормальних вакацій згідно з теперішнім контрактом. Пересічна заробітня платня сталеварів виносить тепер по 3 долярі за годину праці.

Представник Цивільної Оборони дає поради, як пережити атомову атаку

Беттел Крік, Мишиґен. — Директор Уряду Цивільної і Оборонної Мобілізації Ліо А. Гоґ заявив у своїй головній кватирі, що можна буде пережити ворожу летунську атаку, якщо люди будуть обережні й виконуватимуть зарядження й рекомендації цивільної оборони. Більше як 100 мільйонів американців з усіх 176 мільйонів, живуть і працюють по малих містечках і селах, які є далеко віддалені від головних промислових центрів і великих міських метрополій. Ніхто не може навіть мріяти про те, щоб пережити атомову атаку в тому районі, де ворог скинув водневі бомби. Цивільна оборона рекомендує таким способом приготовлятися до ворожого атомового налету: 1. Будувати підземні цементові бомбосховища, а як це не є можливе, те принаймні влаштувати пивницю як бомбосховище, або хоч одну кімнату. Уряд Цивільної Оборони висилає книжечки, як це робити. 2. Наскладати доволі харчів і води, щоб вистачило на два тижні. Електричні лямпи, радіовий апарат з батеріями, домашня аптечка та відмикач пушок — повинні бути в боммбосховищі. — 3. Хто має авто — то повинен мати його готовим до можливого виїзду, на випадок зарядженої евакуації. 4. Під час поготівля треба прислухатися до того, що заповідає радіо на хвилях 640 або 1240 (так зване Конелрад).

ВІДЇЗД АНГЛІЙСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ З ВАШИНГТОНУ

Англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд схиляється за капелюхом Мекміллена на летовищі у Вашинґтоні. Посередині — англійський прем'єр Герольд Мекміллен розмовляє з діючим державним секретарем Крістіяном Гертером, що спирається на палиці, — позаду посередині віцепрезидент Ричард Ніксон. Англійські гості відлетіли у вівторок вполудне до Лондону.

Англія готова постачати зброю Іракові

Лондон. — Англійський прем'єр Герольд Мекміллен поінформував американський уряд під час свого перебування в ЗДА, відкіль вернувся у вівторок 24-го ц. м. до Лондону, що Англія готова вислати транспорти зброї до Іраку. Цю постанову англійський прем'єр мав мотивувати прикрим досвідом, що його зроблено з Єгиптом. Коли новий режим Єгипту, після революції, що скинула короля Фарука, робив заходи в Америці в справі закупна зброї, Америка зволікала й відтягалась, внаслідку чого Єгипет звернувся за зброєю до совєтського бльоку. Англія думає, що не вважаючи на теперішні ніби близькі іраксько - совєтські взаємини — отримування Іраком зброї від Заходу дало б Іракові більшу незалежність від Москви та наближило б його до Заходу. Справу комплікує теперішня ворожнеча між Іраком і З'єдиненою Арабською Республікою, бо англійська зброя для Іраку в теперішньому моменті означає автоматичне погіршення можливостей швидшого відновлення англійсько - єгипетських дипломатичних взаємин. У вівторок 24 ц. м. уряд Іраку офіційною нотою виступив з Багдадського пакту, що його членами є Англія, Туреччина, Іран і Пакістан. ЗДА є членом військової, економічної і протипідривної комісій того пакту. Виступлення Іраку з Багдадського пакту було сподіване відразу, коли в половині липня мин. року впав в Іраку прозахідній режим короля Фейсала.

Французи в Альжирі насторожені проти політики де Ґоля

Альжир. — Французький прем'єр Мішель Дебре, приїхавши в минулу неділю до міста Константін в Альжирі, знайшов там серед своїх земляків, альжирських французів, настрій глибокого розчарування, настороженности, а то й просто недовір'я супроти теперішнього режиму президента де Голя. Мішель Дебре мусів раз-у-раз повторювати, що Франція ніколи не допустить до відсепарування від неї Альжиру. Розчарування французьких колоністів прийшло на тлі факту, що поворот до влади генерала де Голя, переведений головно завдяки альжирським французам, не дав перемоги над мусульманськими партизанами в Альжирі, чого загал колоністів сподівався. Навпаки, ці колоністи переконані, що „слаба" політика де Голя „роззухвалює" мусульманських націоналістів, які посилили партизанську і індивідуально - терористичну акцію. Саме в останньому тижні вбито стрілами на вулиці Константіну французького професора і його дружину, а на передмісті подружню пару французів, що жили просто життям емеритів.

МЕКМІЛЛЕН НЕ ВТРАЧАЄ НАДІЇ НА УСПІХ РОЗМОВ З СОВЄТАМИ

Вашингтон. — Англійський прем'єр Герольд Мекміллен відлетів разом з 29 членами його почоту у вівторок 24 ц. м. до Лондону, висловивши в пращальному слові ще раз глибоке вдоволення з переведених із Президентом та членами його уряду розмов та переконання, що переговори з Совєтами остаточно доведуть до успіху. Правда, Мекміллен передбачує, що ці розмови з большевиками будуть довгі, трудні і затяжні та вимагатимуть не тільки багато часу, але й терпеливости та твердости. Англійський прем'єр — інформують часописи — дуже докладно інформував Президента про свої розмови з Хрущовим під час своєї останньої візити в Москві. Свій теперішній оптимізм він спирає саме на досвіді, що його зробив у Москві: чим довше говорив і чим більше гарячився Хрущов, тим спокійніший і холодніший був Мекміллен, а коли Хрущов почав грозити, той відповів тільки коротко, що небезпека від Берлінської ситуації є обосічна і, мабуть, Совєти втратили б у війні за Берлін більше, ніж Захід. Тоді Хрущов зараз заспокоївся і вдарив у пристойнішу нуту. Мекміллен вказує, що після всіх погроз Хрущова про підписання з Східньою Німеччиною сепаратного мирового договору та про неминучість того, щоб західні альянти відкликали свої війська з західнього Берліну, насправді не тільки до цього часу Хрущов не виконав тих своїх заповідей, але не зробив ніякої наверхньої підготови для підписання з Східньою Німеччиною мирового договору. Він старався теж кількакратно підкреслювати, що термін 27 травня для перетворення західнього Берліну у „вільне місто" — не є остаточний і може бути пересунений, коби тільки між Заходом і Сходомм велись переговори. В найближчих днях має бути переслана західня нота до Москви з пропозицією, щоб 11 травня ц. р. зібралась у Женеві конференція міністрів закордонних справ. З'єдинені Держави — твердять американські кореспонденти з Вашингтону — не погодились беззастережно на конференцію „на вершинах", а узалежнюють її таки від ходу й характеру конференції міністрів. 31 березня і 1 квітня у Вашингтоні радитимуть міністри закордонних справ ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини. Вони зберуться знову в Парижі 20 або 227 квітня. В міжчасі становище чотирьох великодержав буде обмірковане також всіми іншими членами НАТО. Загальне переконання таке, що Совєти не будуть противитися засадничій вимозі західних держав, а саме, щоб предметом нарад міністрів закордонних справ була цілість німецької проблеми, разом з питанням її об'єднання та ґарантіями безпеки для СССР перед відродженям німецької загрози.

Президент прославляє рішучість йорданського короля Гуссейна

Вашингтон. — У минулий вівторок 24 ц. м. през. Айзенгавер приймав йорданського короля Гуссейна в Білому Домі обідом, під час якого підніс тост у честь стійкости і відваги, з якими йорданський гість провиставився натискові і не припинив оборони „прав і принципів" свого народу. Американський нарід — заявив Президент — визнає осяги державних керівників Йорданії „в обличчі великих іспитів і натисків". Слова Президента — коментують газети — були пророчистим натяком на важкий час, що його пережила Йорданія протягом останніх двох років, коли-то однаково прихильники єгипетського президента Нассера, як комуністи, намагалися повалити режим Гуссейна в маленькій і економічно несамовистачальній Йорданії. Промова през. Айзенгавера, як також заява англійського прем'єра Мекміллена, що Англія готова доставити зброю Іракові, заперечують деяким твердженням, наче б західні держави ставились тепер прихильніше до режиму президента Нассера у зв'язку з його останім гострим спором з комуністами. ЗДА і Англія, мовляв, хочуть зберігати „невтральність" в спорі З'єдиненої Арабської Республіки з Іраком, щоб не штовхати Іраку цілком в обійми Москви. Король Гуссейн і члени його уряду ведуть у Вашингтоні розмови з членами уряду ЗДА про постійну допомогу збоку ЗДА для Йорданії.

Індія стурбована долею тибетського Даляй-Лями

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру заявив в парляменті, що Індія не встрявативме до подій в Тибеті, про які надходять до столиці Індії всякі неперевірені вістки. Однак водночас Неру запевнив, що Індія не може бути байдужна щодо долі духового й політичного лідера Тибету Даляй Лями з уваги на традиційні близькі індійсько - тибетські культурні взаємини. Це становище індійський уряд подав до відома комуно-китайському урядові офіційною нотою. Індійський уряд з одного боку намагається зберегти свою „невтральність", тим паче, що він визнав був суверенність комуно - китайського режиму над Тибетом, однак — з другого боку — дуже сильна і численна еміграція з Тибету в Індії робить моральний натиск на уряд, щоб він не придивлявся байдуже до насильства китайських комуністів в поярмленому Тибеті. За останіми вістками, повстання в Тибеті далеко не здавлене. Воно поширилось по всьому гористому і недоступному терені. За подіями в Тибеті пильно стежать націоналістичні китайські чинники, студіюючи можливості, як допомогти повстанцям.

В АМЕРИЦІ

● **З Оттави** повідомляють, що 27-го червня англійська королева Єлисавета II разом із президентом Айзенгавером відслонять пропам'ятну таблицю на електрівні св. Лаврентія в Мозес - Савндерсі, на кордоні між ЗДА і Канадою. Королева приїде яхтою „Британія" до Шлюзи ім. Айзенгавера і там зустрінеться з американським Президентом.

● **Один журналіст** запитав на пресовій конференції губернатора Нелсона Рокафеллера в Олбані, Н. Й., як він ставиться до законопроєкту конґресмена Джозефа Р. Корса з Бруклину про поміркованне вживання тілесної кари в школах. На це губернатор відповів, що він сам деколи „давав ляпанців" своїм дітям, і це мало добрий наслідок. Законопроєкт Корса вже ухвалений стейтовою леґіслятурою і чекає на підпис губернатора, але Рокефеллер ще не рішився, чи має його підписати. Губернатор має трьох дорослих синів і дві доньки.

● **У Солт Лейк Сіти** 19-річні сестри - близнючки Меррілл Анґлесі і Ґлен Брок породили дві донечки. Різниця в часі їх народження становила тільки 19 хвилин. 67 хвилин перед тим той самий лікар в тому самому шпиталі допоміг старшій сестрі цих близнючок, 21-річній Кірт Лемб, яка порадила також дівчинку.

● **У копальні вугілля в Роббінсі, Теннессі**, внаслідок експльозії газу згинуло 9 вуглекопів. Рятункова команда працювала 5 годин, щоб знайти тіла вбитих. Між убитими є 52-річний Бирл Філліпс і двоє його синів, 30-річний Гюберт та 17-річний Арзо, і два брати Бернард і Віллард Єнсі.

● **Представники Корнельського університету в Ітаці, Н. Й.**, заявляють, що умови для фармерства на Алясці дуже неприятливі, і тому мало правдоподібно, щоб фармери масово туди переселювалися. На Алясці добрі умови для рибальства і ловецтва.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Д-р Зорю Ясінчук-Ґріффо** призначено членом професорського збору в Університеті ім. Вашингтона в Ст. Луїс, Міз. Ступінь доктора філософії здобула Зоря Ясінчук-Ґріффо дня 23-го лютого ц. р. в Бофалівському Університеті, де вона працювала під час студій, як асистентка на фізіологічному відділі і де водночас вела досліди в ділянці кардіоваскулярної фізіології. В Університеті ім. Вашингтона в Ст. Луїс д-р Ясінчук-Ґріффо працює в ділянці пульмонарної фізіології.

● **Український католицький тижневик „Поступ"**, що почав виходити у Винніпегу в Канаді, видає видавництво тієї самої назви. Головою видавничої спілки „Поступ" є о. д-р Василь Кушнір, заступником адв. Павло Парахін й о. Іван Іванчук, секретарем о. Семен Ізик, а вільним членом — Дмитро Вавриков. Досі В-во зібрало на рахунок своїх уділів 15,000 долярів.

● **Протоігуменом Провінції ОО. Василіян у Бразилії** іменовано о. Петра Бальцара, ЧСВВ. Новий протоігумен почав працю 1-го лютого ц. р. Згідно з конституціями Василіянського Чину, уряд протоігумена триває 6 років. Іменування нового протоігумена оо. Василіян у Бразилії прийшло в наслідок покликання до Риму на уряд ген. консультора дотеперішнього протоігумена о. Йосифа Роґа.

● **Виставку картин Лева Геца**, професора Краківської Академії Мистецтв, відкрито в Кракові, дня 8 березня ц. р., в залях „Дому Плястиків" при вулиці Лобзовській 3. Виставка охоплює 150 образів проф. Л. Геца і її влаштовує Спілка польських плястиків у Кракові разом з Центральним бюром мистецьких виставок. Водночас із цим, як повідомляють з Варшави, проф. Лев Гец, який досі вчив у краківській академії мистецтв, одержав повідомлення про звільнення із праці.

● **Михайло Буртняк**, колишній член управи Канадської федерації товариств українських студентів католиків „Обнова", призначений представником і обсерватором „Пакс Романа" на 1959 р. на сесії Економічної і Соціяльної Ради ОН. Тепер він є членом Комісії для екзильних студентських федерацій „Пакс Романа" і працює над докторською працею в Колумбійському університеті у Ню Йорку.

У СВІТІ

● **У Південній Африці**, в Йоганесбурґу, викликало сенсацію зроблене студентами викриття, що 19-річна студентка Прісцілла Лефсон, донька багатих громадян, красуня і талановита акторка, протягом двох останніх років була на службі поліції і за 5 фунтів місячної платні інформувала її про всі подробиці життя окремих студентів і професорів. Студенти примусили її скласти свідчення, яке потайки накрутили на стрічку. Поліція дізнавшись про це, розшукує стрічку по всьому краю. Газети з світлинами тієї дівчини сконфісковано.

● **В Іраку** є звичай — у перший офіційний день весни садити нове дерево в міському саду в столиці країни, Багдаді. На цій церемонії головував звичайно король Фейсал, поки його не вбили в революції 14 липня минулого року. Цього року на тому святі головував прем'єр прокомуністичного уряду, диктатор Абдул Кассім. Юрба влаштувала йому бурхливу овацію.

● **Німецькі соціялісти** оприлюднили пляи „ступневоо об'єднання" Німеччини. Канцлер Аденауер назвав цей плян „ступневим передаванням усієї Німеччини в руки комуністів". Минулого тижня під час відвідин у Бонні італійськоо прем'єра і міністра закордонних справ, західньо-німецький уряд не захотів навіть поінфомувати їх про той соціялістичний плян,

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАУКА З ДОСВІДУ

Кожна, навіть найкраща теорія не матиме жадної вартости, якщо вона не виправдається у практичному застосуванні. Вже старинні прийшли до мудрого висновку, що історія, себто практичний досвід — найкраща вчителька життя, а в науці з практичного досвіду — головна гарантія прогресу.

Ці короткі принципові ствердження треба мати на увазі і при розгляді нашого громадського життя. Без критичного розгляду нашої практики не може бути відповідної науки, а без науки з досвіду не може бути прогресу. На жаль, у нас і з одним і з другим, з речевою критикою практики і з наукою з досвіду, справи не представляються занадто світло, що з черги не занадто добре свідчить і про нашу громадську зрілість. Ми не можемо позбутись екстрем: або попадаємо в критикоманство і критикуємо задля критики, себто малькоитентно заперечуємо взагалі будь-що позитивне в нашому суспільному житті, шукаючи навіть кістки в молоці, або, з другого боку, виключаємо всяку, навіть найбільш речеву й оправдану критику, вважаючи її і за персональну образу і малощо не за національну зраду.

У зв'язку з цим наше громадянство часто має претенсії до преси, мовляв: критикує або не критикує, забуваючи при цьому, що преса є дзеркалом супільности також і в цьому відношенні. У нас, здається, кожний хотів би, щоб критично висловлювались про кожного, за виїмком його самого. Кожний хотів би критикувати, але нехай ніхто не поважиться висловитись критично про нього самого. А тому, що кожний так хоче, то, очевидно, є кому критикувати, але немає кого, хоч на ділі справи маються радше навпаки, бож немає на світі досконалої людини.

Такий стан речей легко може причинитись до упадку, декадансу і — маразму. Маючи на увазі такі наші недомагання і, головно, крайності в критичному підході до наших громадських проблем, себто критикоманство або повну відсутність критики, нам треба шукати виходу із ситуації, треба знайти розв'язку, щоб наш досвід, здобутий часто важким трудом і великим коштом, не пропадав, не йшов намарне ,але щоб ми вчилися з життя і досвіду, росли і розвивались.

На ряд інтересних висновків дозволяє досвід нашого громадського життя. В останніх роках мали ми два, можна сказати, протилежні своїм перебігом Конґреси УКК. Один, 6-ий, в 1955-му році, був бурхливий і повний суперечностей, як щодо вибору УККомітету, так і щодо резолюцій. Після Конґресу громада ломила руки, передбачала малощо не кінець УКК. *Черговий, 7-ий Конґрес в цьому році вже дав* громаді однодушні резолюції і однодушний УКК, дав аплявзи і признання, коротко — дав усе те, в чому громада добачала спасіння після попереднього Конґресу. Результат — знову невдоволення, цим разом уже тому, що не було критики, не було суперечностей, що була однодушність. Практична наука з цих Конґресів може бути тільки одна: не дає доброго звуку як перетягнена, так і недотягнена струна. Раз перетягає громада струну, а другий раз, зі страху, щоб не урвалась, недотягає її. Наука: поворот до нормального!

Останні тижні дали ще одну науку з досвіду. Після останнього Шевченківського Свята в Ню Йорку газети засипані листами з перетягненою до обурення критикою. Свято мало свої тіні, і мало їх багато. Але, якщо та сама місцева центральна організація має своїм завданням улаштувати впродовж року десяток „репрезентативних" імпрез, то вона не може подолати такого завдання навіть при найкращій волі. З другого боку є інший приклад з такою ж імпрезою в Джерзі Сиїі, чи з іншою імпрезою, роковинами проголошення державности Карпатської України в Ню Йорку, влаштованими в порозумінні з координаційними місцевими централями, але зусиллями поодиноких організацій. Результат мусить бути ліпший. Наука з досвіду напрошується: відповідна децентралізація нашої громадської активности могла б нашим громадам так само добре пригодитись. Як і ліпша координація громадського життя. Гасло Американської Унії: е плюрібус унум — з множества одне — потверджує цей висновок. — Якщо у нас, в нашому громадському житті буде переведений відповідний поділ праці між громадськими організаціями і між людьми, і якщо ця праця буде тільки координована, себто реґульована і унапрямлювана місцевими й крайовими організаціями, ми доб'ємося рівночасно кількох головних наших безпосередніх цілей: поширимо нашу активність, здобудемо для нас більше людей, урізноманітнимо й піднесемо цю активність та її результати на вищий ступінь, доб'ємось кращих успіхів. Здобутий досвід дає на це переконливі докази.

Любомир О. Ортинський

КУБА ЗБЛИЗЬКА

I

Гавана, березень 1959 р. — Відвідувачі, що прибувають до Гавани із ЗДА, зокрема з Ню Йорку, мусять піддатися не надто приємному обов'язкові — особистій ревізії. Зараз же після приземлення літака пасажирів запрошують до малої кімнатки чи відділеного диктою від решти голю кута, і молоденький хлопчак з кавового кольору шкірою і спритними пальцями обмацує їх від стіп до голови. Жінок обслуговує такого самого віку і здібностей дівчина.

Тому, що майже в кожному транспорті є кілька дітей, з перевірочного кута доносяться сальви дитячого сміху. Дітвора думає, що маленький чоловічок береться їх лоскотати... Тим часом не про „мишки-мишки" йде, а про дуже прозаїчну і конкретну справу — пези. За тиждень перед моїм прилетом під час такого обшуку знайдено у двох дівчаток округлу баґателю — 95 тисяч пезів. Ще перед тим два старші добродії покористувалися пахами своїх плащів як сейфом для 250 тисяч пезів. Власне отаких сховок і шукають.

Особистий обшук на летовищі відразу впроваджує відвідувача в сучасну кубинську дійсність і її проблеми — в революцію і її пожнив'я.

Гроші на ярди

Від часів поета-романтика Джозе Марті, який у 1895 р. підніс прапор боротьби за свободу Куби, згинув і став національним героєм, тільки про першого президента Куби Ґустава Роєса говорять, що він не збагатився державним коштом. Всі інші в скорому часі стали мільйонерами, дбаючи не лише за себе та своїх рідних, але й за свою кліку. Увійшло в недобрий звичай, що валений котроюсь із чергових революцій диктатор, якщо тільки мав час, парцелював державну касу. Для того вживано як критерія — ярда! З поскладаних у державному сейфі на полицях банкнотів кожний з учасників хапатні діставав, залежно від стажу, певну кількість ярдів банкнотів.

Ф. Батіста, втікаючи в новорічну ніч з Гавани, взяв із собою 407 мільйонів пезів. Останні тижні ці банкноти стоять під знаком шмуґлю до Куби, бо їх не вимінюють банки закордоном. Ось чому провізоричний кут обшуку на Гаванському летовищі, дитячий реґіт і напружені нерви у тих, що вправляють такий спорт.

Перші враження

На 6,500,000 населення Куби понад 1 мільйон живе в Гавані. Оточене водами Атлантику її побережжя запрошує відвідувача до романтичної прогулянки по мурованому молу, вздовж якого розвинулась нова частина міста з головними готелями і пам'ятниками. Тут же зараз великоміський гамір, какофонія автових сирен, повне люксусу, але й недостатків життя столиці, „Перлини Антилів", як її колись прозвали еспанські завойовники. Зараз у Гавані гаряч і вологість, що може сміливо конкурувати з „тяжкими" днями Ню Йорку. Широкі авеніди повні нових американських авт; пішоходи мерехтять строкатими широкими спідницями кубинок і чарують їхніми природніми дарами. Але крім бульварів і пишних торговельних і житлових кварталів є ще Стара Гавана — місто з вузесенькими вуличками, що так нагадують неаполітанські чи римські закамарки. І то не лише вузькістю, але й рухом, стилем життя і запахом... Гаванські ще навіть перевищують ті середньоморські, а суміш людських рас з великим відсотком людей із чорного континенту надає тому пейзажеві винятковий характер — бачите боротьбу за хліб, дуже примітивні житлові квартири. Власне за покращання життя цих мас і пішла найновіша революція, і це деклярує Фідель Кастро як основну ціль революційного руху „26-го липня".

Бородаті хлопці

Крім особистого обшуку на летовищі, є ще одна новина в Гавані, яка відразу викликає у відвідувача свідомість, що тут ще не цілком мирно. По вулицях, на площах, при державних будівлях, навіть при готелях — всюди видно молодих вояків із зброєю. До речі, вони нею розмахують дуже свобідно, і вже мені, п'ючи каву в придорожньому барі, довелось бачити, як розладовують і наладовують машинові пістолі. Я її, ту каву, випив дуже скоро...

Отже є багато цієї молоді в польових зелених одностроях, при різного роду пальній легкій зброї, з бородами й довгим волоссям. Побачивши таку картину, мені зараз же пригадався баварський Оберамерґау, де кожного десятого року ставлять Христові страсті і для тої цілі сливе все мужеське населення містечка і околиці запускає бороди і не стрижеться. Очевидно, тут і там — різні мотиви тої своєрідної аскези хоча є й подібність. Оберамерґау сповняє обітницю, дану ще в сірій давнині, і в цей спосіб хоче віддячитись Всевишньому за збереження від пошести. Кубинські революціонери теж дали зарік два роки тому в недоступних горах Сієрра Места не бритися і не стригтись аж покінчать з пошестю диктатури і вмашерують до столиці. Тепер вони вже в Гавані, але все ще з бородами і нестрижені. Чи ж би не дотримали обіту? Вони його хочуть дотримати, тільки продовжили реченець виконання, бо, видно, відчувають, що діло ще не є закінчене. І справді, перед Кубою і її прем'єром ще важкі проблеми і ще годі кричати „гевреқа".

ОКОПИ ВЖЕ ДАВНО...

Окопи вже давно розриті,
Дорідне жито тут росте.
А мати знайде гільзу в житі
І засумує: „Де ж ти, де!"

Рукою колоски голубить,
То труд її, її любов.
Отак йому б погладить чуба,
Та... не вернувся,
не прийшов.

У зморшках згубиться
сльозина,
Її не треба витирать...
А сині очі, очі сина
В житах волошками горять.

МИКОЛА ПЕТРЕНКО

МАНЕВРУВАННЯ ҐОМУЛКИ

Третій з'їзд польської компартії, або т. зв. Польської Об'єднаної Робітничої Партії (ПОРП), що відбувався в другій декаді березня у Варшаві, закінчився, як повідомляють кореспонденти американських газет із Польщі, основним розгромом опозиційної до Ґомулки групи партійних догматиків, або сталінців, що її в Польщі називають „натолінською" від міста Натолін біля Варшави, де її учасники відбували свої наради. З допомогою відповідної тактики Ґомульці повелося позбутися з проводу партії таких головних діячів цієї групи, як Францішек Мазур, колишній член політбюра, відсунений подібно, як член антипартійної групи в СССР Міхаїл Первухін, на становище польського амбасадора в Чехословаччині, Казімерж Міял, що стояв за гострі антилібералізаційні репресії у жовтні 1956 року, Вацлав Левіковський, колишній віцеміністер безпеки, спричинник ув'язнення Владислава Ґомулки в 1951 році, Францішек Юзьвяк, колишній член політбюра ПОРП та партійний історик і багато інших. В цілому нараховують, що Ґомулка „залишив" поза центральним комітетом партії, який складається із 75 членів, або здеградував, як повноправних членів ЦК, до становища заступників, яких 18 осіб, впровадивши на їх місце відданих собі людей. В президії Центрального комітету або в т. зв. політбюрі, Ґомулка залишив 9 осіб, додавши до них ще трьох, знову ж з-поміж своїх прихильників, між ними міністра оборони ген. Мар'яна Спіхальського і Зенона Клішка, керівника катовицького вугільного басейну. З-поміж 18 відсунених від партійного проводу осіб 14 відомі, як члени натолінської групи і беззастережні прихильники Москви, якщо йде про зовнішню політику Польщі.

Добився Ґомулка цих досить далекосяжних і корисних для зміцнення свого впливу в партії усунень і пересунень з допомогою спритного маневрування. Виплившши на хвилях революційних настроїв „жовтня 1956", Ґомулка спочатку прикидався не тільки прихильником, але й речником цих настроїв, виступаючи рішуче проти тих, хто вимагав безоглядного припинення „лібералізаційного курсу". Але згодом, закріпившися на становищі першого секретаря компартії і перемігши початкові труднощі, він почав прикручувати партійну шрубу і ліквідувати здобуті „жовтневі" привілеї і вольності, особливо в інтелектуальному житті. Жертвою цього прикручування впали передусім ті молоді інтелектуалісти, здебільша з-поміж партійної молоді, які найбільше і найщиріше підтримували Ґомулку в його приході до влади і в перших місяцях після приходу. Зміцнивши партійний режим і здобувши різними принагідними промовами в обороні „чистоти партійної лінії" деякий кредит в очах партійних ортодоксалістів і в очах Москви, Ґомулка повів у відношенні до останньої не тільки політику повної льояльности, але й став куди більш беззастережним прихильником „солідарности" з керівним центром міжнародного комунізму, як самі сталінці в ПОРП. Цю промосковську орієнтацію скріпив Ґомулка не тільки своєю поїздкою до Совєтського Союзу восени минулого року і особистою участю у 21-му з'їзді КПСС в січні-лютому ц. р., але й своїми виступами із засудженням західнього й американського „імперіялізмів". Всім цим здобув Ґомулка для себе від Москви „карт бляш" — вільну руку проводити потрібні йому внутрішні зміни у партійному середовищі.

Подібну тактику провів Ґомулка також й у встановлюванні напрямних партійної політики в різних ділянках польського життя: культурній, церковній і економічній. Щоб заздалегідь звести нанівець можливі закиди, що партія і Ґомулка, як її провідник, ліквідують „досягнення жовтня", значить зреалізовані в 1956 р. домагання народних мас і інтелектуальних кіл, 3-ій партійний з'їзд „обернув кота хвостом", ствердивши, що всі „жовтневі здобутки" були започатковані й здійснені... самою партією, і що їх можна записати тільки на кредит ПОРП. Представників польського народу, зокрема тих, що в жовтні 1956 року виступили активно з домаганням різних полегш і вольностей в суспільному житті і з вимогами лібералізації комуністичного режиму, на з'їзді не було (вони відсунені від впливу на державне і партійне життя), тож не було й кому протестувати проти такого наявного перекручення тодішнього дійсного стану справ.

З другого боку, теперішній партійний провід, щоб зберегти бодай якусь прихильність справжніх ініціяторів „жовтня 1956", особливо з-поміж інтелектуалістів, перевів під час з'їзду спробу „реабілітувати" їх в очах партії. Завдання здійснити таку реабілітацію виконав один із найближчих „соратників" Ґомулки, член політбюра Моравський, який виступив проти того, щоб успіх тих, хто ставав на оборону „народних потреб, називати „правими" або „буржуазними націоналістами". Так само проти того, щоб таврувати „догматиками" тих осіб, які після жовтня 1953 року стали на оборону „чистоти партійної лінії" проти ревізіоністів, виступив на з'їзді і заступник прем'єра Зенон Новак, що його зараховують до „натолінської групи".

Коротко кажучи, 3-ій з'їзд ПОРП у Варшаві пройшов під знаком примирливих заяв і намагань зневтралізувати і затушкувати партійні суперечності та конфлікти, що все ж таки не перешкодило Ґомульці вичистити з провідних становищ у партії не тільки опозиційні, але й ворожі елементи. Наскільки це допоможе йому втриматися при владі — покаже майбутнє.

Олена Трофимовська

ЖІНКА НА ЕМІҐРАЦІЇ

Статистичні огляди нашої еміґраційної громади переводять тут і там наші організації. Вони обмежуються звичайно кількома даними: кількістю, станом родини, віком і т. д.. Проф. Олександер Кульчицький перевів у Франції глибшу психологічну аналізу нашого поселення. А тепер Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) приступила до економічного огляду.

СФУЖО об'єднує 12 жіночих організацій у десятьох країнах, отже всіх наших поселеннях у вільному світі. В підготові до Світового Жіночого Конґресу, що відбудеться 24 червня ц. р. у Ню Йорку, збираються різні матеріяли. Одним із них є економічна анкета, яку Федерація розписала ще восени 1958 р. Її одержала кожна членка організації для виповнення.

Хоч анкета має назву „економічної", проте вона заторкує також деякі соціологічні проблеми. І з цього боку хочемо тут анкету обговорити, бо запити про походження жінок, родинний стан і освіту дають відповідь про ситуацію еміґрації в цілому. Економічний огляд залишаємо до хвилини, коли збирання анкетного матеріялу завершиться і зможе дати повний образ економічного стану в різних країнах.

Дотепер розпоряджаємо анкетним матеріялом із Англії, Арґентини, Бразилії, Венесуелі, Німеччини і Франції. Перші питання анкети торкаються віку, походження, родинного стану й освіти.

Опрацювання перших питань дає нам підставу до оптимізму. Загально вважається, що в жіночих об'єднаннях гуртуються жінки старшого віку. У дійсності виявляється, що активізуються в них жінки переважно середнього й молодшого віку. Відсоток жінок, народжених у 1920-их і 1930их роках, сягає в деяких країнах аж до 80% і не менший як 50%. Точний облік каже: в Англії — 68%, у Німеччині — 64%, в Арґентині — 80%, у Бразилії — 50%, у Венесуелі — 55.5%.

За своїм походженням жіноцтво в організаціях походить здебільша з західніх земель. Це й зрозуміло. На західніх землях уже виробилась традиція і певна форма жін. організацій із устійненими завданнями в громаді. І так, з Англії маємо 75.5% членства з західніх земель, 16.8% з центральних, 4.6% з Волині, а 3.1% народжених поза Україною. У Франції всі походять із Західньої України. У Німеччині ,подібно, як і в Англії, 67.5% членства із західніх земель, 28.8% з центральних, а 3.7% народжених поза Україною. У Венесуелі це відношення пересувається: 55.5% членства із західніх земель, а 33.4% з центральних, а народжених поза Україною 11.1%. Зате зовсім відмінна схема в Арґентині, де 70% членства походить із центральних земель, а 30% із західніх. А ще більш відмінне воно в Бразилії: 65% членства народжених у Бразилії, 23.7% походить із західніх земель, 4.8% із Волині, а 0.8% народжених поза Україною (новоприбулих).

Оці останні схеми членства треба ще пояснити. Вислід Арґентини дає такий незвичний відсоток тому, що анкети виповнили тільки членки Союзу Українок, який має такий склад членства. Інші жіночі організації, як Жіночі Секції „Просвіти" й „Відродження", ще анкет не надіслали. Натомість Жіноча Секція при Хліборобсько-Освітньому Союзі у Бразилії ґуртує більшість українського жіноцтва, і велика наявність жінок, народжених у Бразилії, є явищем надзвичайно відрадним.

Щодо освіти жінок, то ці цікаві відомості, подаємо дещо докладніше:

В Англії серед членства із центральних земель з нижчою освітою є 59%, з середньою 36.4%, з високою 4.5%. Серед членства з західніх земель із нижчою освітою є 87%, з середньою 12%, а з високою 1 відс. У Німеччині серед членства з центральних земель із нижчою освітою є 17.5%, з середньою 30%, з високою 43.5 відс., а з західніх земель з нижчою освітою є 43.5%, з середньою 44%, з високою 7.5 відс.

У Бразилії серед членства з центральних земель 60% мають середню освіту, а 40 відс. високу, з Волині — 66.6 відс. нижчу, а 33.4% середню, з західніх земель — 88% нижчу, 8% середню, а 4 відс. високу.

Трудно подати ці відомості з інших країн, що мають мале число організованого жіноцтва. Тому подаємо їх загально для всіх:

У Франції жінки переважно з нижчою освітою, мало з середньою і лише, одиниці з високою.

В Арґентині, не поділяючи жінок за походженням, 60% мають середню освіту і 40% високу.

Щодо родинного стану еміґрації треба сказати, що бездітних родин майже немає. Родини в більшості невеликі, по 2-3 дітей. Є й такі, що мають по 4-5. Є між членками певна кількість молодих дівчат і вдів із дітьми.

Отже, як бачимо, анкета дала певний погляд на склад жіночих організацій щодо віку, походження й освіти їх членок. Ці дані допоможуть організаторам жіноцтва краще орієнтуватись у підході до свого членства. Ще більше даних принесуть анкети з Австралії, Канади й ЗДА, де знаходиться найбільше скупчення нашої еміґрації. Певну користь принесуть вони також історикові української еміґрації, що могтиме черпати з неї дані щодо її складу й активности. Бо ж немає сумніву, що жіночі організації об'єднують найсвідоміший і найбільш громадськи вироблений елемент. До тих, що знаходяться поза їх межами, на жаль, ця анкета приступу не має.

Отак ведеться підготовна робота до Світового Жіночого Конґресу. Це — лише невелика частина матеріялу, що його зібрала дотепер економічна референтура. Головна його проблематика розгорнеться в Студійних Днях, що попереджатимуть Конґрес — 24 і 25 червня ц. р.

Надання прав стейтів Алясці і Гаваям спричиняє великі зміни в статистиці

Вашингтон. — Надання прав стейтів двом територіям Алясці і Гаваям спричинило цілий ряд змін в урядовій статистиці, і тепер численні аґенції мусять зміняти свої дотеперішні дані. Цих змін не можна буде швидко перевести, бо вони відносяться до таких важливих в економічному житті проблем, як промисл, фінанси, підприємства і родинні бюджети. Будуть тепер нові числа про кошти прожитку, кількість затруднених, висоту крайової продукції і т. п. Бюро бюджету у Вашинґтоні вже видало зарядження урядовим аґенціям узглядинити ті всі зміни, які настали з наданням прав стейтів Алясці і Гаваям.

С. Риндик

АМАЗОНКА

(Оповідання А. Д.)

(2)

Дівчина заінтриґувала мене.

З різних розмов удома я довідався, що її можна кожного ранку бачити коло переліска, де проходить границя між людськими й панськими полями. Там вона переїжджає на своїм білім коники. І я рішив піти туди й придивитися до тієї сторозхваленої красуні. А щоб не звернути на себе ніякої уваги й не викликати якогось підозріння, уклав собі простий плян: перебратися за парубка, взяти коні й пустити їх пастися під переліском, а самому присісти край дороги. Для більшої лицедійности взяти сопілку й грати собі. Створити звичайну сільську ідилію. А треба вам знати, що на сопілку я грав, як правдивий чабан. Я любив сопілку. На мою думку, наша сопілка якнайкраще підходить до української пісні, а та пісня до сопілки. Можливо, що кожна наша пісня родилася від сопілки. Тому вони такі гарні й щасливі, коли зійдуться докупи.

Отож, на другий день я надягнув гребінні штани, трохи тоншу сорочку, взяв на голову солом'яного бриля, сопілку за пазуху, сів і поїхав. Сонце золотило поля. Коло переліска я пустив коней на пашу, а сам присів під ліском, кроків на тридцять від дороги. Раніше повітря було свіже й обіцяло добру евфонію. Витягнув сопілку і спробував. Найкраще виходила в мене жіноцька пісня:

Пригадай собі,
Яка я була красна!
Ти в полі косив,
Я тобі коня пасла.

Ой, пасла, пасла
До темненької ночі.
Упала роса
На мої ясні очі.

Дальшого тексту вже не пам'ятаю. Цю пісню співають, коли прядуть кужіль, або вишивають, або деруть пір'я, або лущать квасолю, або коли взагалі згадують молоді літа з їх розкошами. І співають її трохи старші молодиці, що вже остаточно здалися надії на повторення колишнього кохання. Хоч я сам не належу до цих жінок, проте люблю цю пісню понад усі. Люблю за її тихий сум — у самім слові і ще більше в голосі

Пригадай собі,
Яка я була красна!

Кожен із нас може собі багато, багато пригадати... А особливо той, що має таку саму сантиментальну вдачу, як я, що бувало не спав ночами, вештаючись від вечірньої до білої зорі коло її обійстя. А коли побачив її вдень, то від сорому ховався, або тікав, куди очі гляділи. І вважав себе за окаянного нахабу, що насмілився подумати про таку красу! І коли я пізніше читав різні оповідання про те ,як люблятьєя інші, то уже дивувався, що там не було ніякого сорому. І не вірив, і казав: „Ні, це не те". А потім призвичаївся до такої літератури. Але затратив здібність відчувати те небесне, те непорочне...

Моя сопілка, пославши в поле кілька пробних звуків, заговорила. Добра сопілка не грає, а говорить.

— Якщо ця дівчина, — подумав я, — має Бога в серці, то мусить заслухатися, незалежно від того, чи вона грекиня, чи вона туркеня, чи яка інша племінниця.

І так і сталося. І тут власне прийшов головний і вирішний момент цього оповідання.

Може за годину на закруті дороги показався з-поза кукурудзяних загонів „кінського зубу" кінь-білан, а на ньому амазонка!

Мушу признатися, що я відразу трішки схвилювався. І сам не знаю, чому. А моя сопілка ще більше. Бо відразу засипала околиці такими обертонами, що я сам здивувався. Бо ж не було ніякої причини на такий вибух мистецької творчости. Ще ж не знати було, чи та амазонка варта того.

За хвилю з-поза закруту виринув другий верхівець, на темнім коні, і обидва коні вишнурувались у напрямку на перелісок. Покищо все відбувалося так, як мені казали. За яких десять хвилин амазонка буде коло мене. Але я вирішив не звертати уваги й робити своє чабанське діло: дути в дудку й перебирати пальцями. Що мені до того, що щось там іде? Мало хто іде? Іде, бо потребує. І я граю, бо так мені хочеться. Що кому до того? Спокій і більше нічого!

Тільки моя сопілка втратила спокій. Тони затремтіли і якось наче виповнилися. А коли амазонка наблизилась так, що можна було виразно розпізнати її постать, а потім риси обличчя, то гаряча хвиля розлилась мені по грудях. У таких хвилях я звичайно тікаю, але на цей раз не втік, бо своєчасно згадав, що я тут ні до кого не залицяюся, а пасу коні, тим більше, що я простий собі парубок, мужик, а вона — велика пані. І я вперся і не рушив із місця, а моя сопілка розсипалась ще тремкішими, ще повнішими дрібушками!

Мені здалося, що дівчина наче усміхнулася...

Чи усміхнулася, чи не усміхнулася, то мені байдуже. Але моєю сопілкою таки зацікавилась. Бо, проїхавши і скрившись за переліском, стала там! Це було видко по тому, що Франц Иосип затримав свого коня і пристав, хоч зараз же рушив знову і теж сховався за деревами. Мабуть, дівчина дала йому знак. Ясно було, що вона слухає мене. Тільки не знати було, чи то моя гра подобається їй, чи це було лише зацікавлення екзотикою — своєрідним інструментом і своєрідною мелодією, чого вона, мабуть, ніколи не чула. Та як би воно там не було, я таки досягнув свого. Виразно побачив дівчину. Ба, навіть більше. Можу похвалитися перед своїми колеґами, що не тільки побачив красуню, а своєю талановитою грою вичарував у неї милу усмішку!

Ідучи додому, я не пам'ятав за дорогу. Коні самі керувалися. Перед моїми очима невідступно стояв образ амазонки з усмішкою в очах, у великих сірих очах. Дивлячись на цей образ, я вирішив, що було б великим блюзнірством хвалитися своїми досягненнями перед нечестивими ляїками, які могли б моє оповідання зустріти грішним сумнівом або навіть сміхом. Ні, задержати все в якнайбільшій таємниці.

А крім того стало мені ясно, що ціле це підприємство не має властиво ніякого дальшого сенсу. Побачив, і точка! Кожне продовження в тій чи тій формі може тільки скомпромітувати чоловіка, якщо не зруйнувати його психічно. Кінець. Прощай, амазоночко, достойна доню Венери! Щиро дякую.

Високе відзначення для д-ра Максима Мельника

Нещодавно кореспондент „Ді Дітройт Ньюз" Ален Шонфілд надрукував у згаданому щоденнику статтю про високе відзначення доктора Максима Мельника. Американська Колегія Хірургів відзначила 36 найкращих хірургічних спеціялістів, з яких 14, а між ними д-р Мельник, практикує в Дітройті. Вживати „Ф. А. Ц.С." після свого прізвища, може лише лікар, що здобув свою спеціяльність досконалістю у своїй науковій ділянці. До того це ще мусить бути на теоретичному знанні та довгих практичних студіях.

Д-р Максим Мельник

Варто б при тому сказати декілька слів про саму особу д-ра Мельника і про обставини, в яких він здобував освіту та спеціялізувався на лікаря - хірурга, сьогодні вже крайового маштабу. Народився він, як згадує названий вище щоденник, на Україні, точніше на Волині. Дитинство його проходило в часах національної революції. Ці, власне бурхливі часи унеможливили йому одержати нормальну початкову освіту. Приїхавши молодим юнаком, до того ще сиротою, до ЗДА в 1924 році, мусів починати свою освіту від початкової школи. Десять років пізніше, а саме в 1934 році здобуває ступінь бакалявра і зараз вступає на медичний фкультет у Вейн Університеті, де в 1938-му році здобуває ступінь бакалявра медицини. В рік пізніше здобуває на тому самому університеті ступінь доктора медицини з відзначенням. Після одного року праці у „Провіденс Госпітал" відкриває власну лікарську канцелярію, яку веде з успіхом повних 10 років. Практикуючи, не залишає бажання спеціялізуватися на дійсного спеціяліста - хірурга. Чи то в „Гарпер Госпітал", чи в „Блейн Госпітал" — всюди втішається успіхами. Врешті залишає працю і віддається виключно медично - хірургічним студіям в Університетськім шпиталі в Анн Арбор. Його здібність звертає увагу лікарських кіл і після двох років практичних студій його переносять до університетського шпиталю в Анн Арбор, відомого на цілу Америку, на дальші студії. Там у 1955 році здобуває він з новим відзначенням ступінь „Мастер оф Сайнес дегрі ін Сурджері". Його ім'я стає широко відоме в лікарському світі, зокрема серед хірургів. Коли в згаданому шпиталі відбувається складна операція, д-р Мельник бере в ній участь за спеціяльним запрошенням. Він є автором наукових праць на медичні теми, що їх поміщує в „Медичному журналі стейту Мишиґен

Тепер же став членом Нюйоркської Академії Наук. (Ню Йорк Екедемі оф Саєнс).

Не легко доводилось д-рові Мельникові здобувати свою спеціяльність. Це мусить він завдячувати своїм здібностям та завзятості, а передусім витривалості. Він є членом Українського Народного Союзу а також проявляє себе в українському громадському житті. На маргінесі варто звернути увагу на ще один факт, тим разом загальноукраїнського значення. В той час, коли на рідних землях большевики завзято промовчують успіхи українських вчених, хотячи в той спосіб принизити вартість українців, тут в Америці підкреслюють національну приналежність даного науковця, в тому випадку д-ра Мельника. Це означає, що в ЗДА є відкрита дорога до всіх галузей науки для кожного. **Франко Гузіль**

Успіх молодого накадійського українця

Левко Зелений, син відомих українських діячів Богдана й Анни Зелених з Віндзору в Канаді закінчив наприкінці січня Мишинґенський Університет в Анн Арбор, Миш., здобуваючи диплом інженера фізики. Незвичайно здібний в математиці і фізиці Левко Зелений виявив під час студій спеціяльне зацікавлення нуклеарними і ракетними дослідами і тепер працює в Авіяційній Корпорації Бендикса в Валтиморі, Мд. Народжений в Саскатуні в Канаді в 1936 році, Левко Зелений був і є членом організації Молоді Українські Націоналісти (МУН) і в Анн Арбор брав активну участь в житті Української Студентської Громади при Мишинґенському Університеті і був членом студентського братства „Каппа-Сігма-Фай". Від хлопячих літ належить до Українського Народного Союзу, Відділ ч. 341 у Віндзорі.

Левко З. Зелений

Чотири великі проблеми бюджету ЗДА

Вашингтон. — Представник інкорпорації „Текс Фавндейшен" заявив, що перед цьогорічним бюджетом стоять чотири великі проблеми: 1. Чи в бюджеті на 1960-ий рік будуть такі пункти, які причиняться до припинення інфляції валюти? 2. Чи федеральні видатки мають бути так контрольовані, щоб не треба було збільшувати податків, і щоб можна було в майбутньості зменшити податки від прибутків? 3. Чи будуть пороблені заходи, щоб поліпшити недостатню теперішню податкову процедуру? 4. Чи висота федерального заборгування знову буде збільшена до нового рекорду під час миру? Теж Фавндейшен видала окрему публікацію під заголовком „Фіскальні факти", в яких стверджує, що ці чотири проблеми відносяться не тільки до бюджету на 1960-ий рік, бо від їх розв'язки залежить економіка ЗДА в найближчих роках.

„Пригадаймо Львів" у Ню Йорку

Популярний вже у нас Ансамбль Акторів Легкого Жанру дав у неділю, 22-го березня ц. р., у шкільній авдиторії при евню „Б" в Ню Йорку, цікавий і різноманітний вечір розваги й відпочинку п. з. „Пригадаймо Львів". На програму „Вечора", що мав характер ревії, складались веселі, сатиричні і сентиментально - настроєві пісні, сценки, скечі, монологи та музичні монтажі „відомих і невідомих авторів", переважно присвячені Львову, хоч і були „номери" не зв'язані з львівською тематикою.

Виконавцями програми були відомі актори української сцени: Валя Калин, Іванна Кононів, Оксана Рудакевич, Ярослав Пінот - Рудакевич, Анатоль Радванський і Володимир Шашаровський. Програму провадив жваво і дотепно Волод. Шашаровський, який є теж мистецьким керівником Ансамблю. Новим надбанням у нюйоркському виступі Ансамблю був музичний супровід Богдана (Няка) Гірняка і його оркестри, при співучасті проф. Бориса Базалі. Скромні, але ефектовні декорації Ніни Климовської, технічне оформлення сцени Федора Луцишина.

Вечір дав численно зібраній публіці дві години справді приємної розваги, за що виконавці програми були нагороджувані рясними оплесками. Як довідуємось, Ансамбль Акторів Легкого Жанру підготовляє вже нову програму під соборницьким кличем „Засипає Збруч".

В Ню Йорку відбулася міжнародна зустріч молоді

Ню Йорк. — Заходом студентського гуртка зовнішньої діяльности при Осередку СУМА в Ню Йорку відбулася в суботу 21-го березня в залі Українського Інституту при 79-ій вул. міжнародна зустріч молоді. Цю зустріч зорганізувала сумівська молодь, щоб нав'язати ближчі зв'язки з іншонаціональними молодечими організаціями та поінформувати їх ближче про Україну, її боротьбу за самостійність та спільні проблеми молоді в боротьбі проти московсько - комуністичного імперіялізму. Присутніх на зустрічі було 118 осіб, з того три чверти гостей, а саме — мядярів, корейців, греків, болгар, литовців і турків. Було також кілька студентів з американських і канадійських університетів. Відкрила зустріч голова гуртка зовнішньої діяльности Алла Непрель. В президії були п.п.: Луданші, Мауетис, п-ні Матулайтіс, п. Чиж, п. Райкін і Л. Микуленко та А. Бедрій. Доповідь на тему „Україна і російський імперіялізм" виголосив від імені української молоді А. Бедрій, а чотирикороткі співдоповіді представники інших поневолених Москвою народів. Після того кожна національна група виступала зі своїми народними танками та піснями. Юні сумівки познайомили гостей з українськими мистецькими виробами — вишивками, керамікою та різьбою.

В неділю закінчується Виставка Образів С. Кіндзерявого-Пастухова

Ню Йорк. — Виставка образів українського маляра С. Кіндзерявого-Пастухова, влаштована Об'єднанням Мистців Українців Америки в залях Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, яка викликала широке зацікавлення глядачів, закінчується вже в неділю, дня 29-го березня ц. р. В суботу, дня 28-го березня виставка буде ще відкрита від год. 2-ої до 10-ої вечора і в неділю від 12 до 8-ої вечора. Обговорення цієї виставки відбудеться в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку в рямках щотижневих вечорів у п'ятницю, дня 27 березня ц. р. в 8-ій годині вечора. В обговоренні візьмуть участь малярі Антін Малюца і Любомир Кузьма та письменник Василь Барка.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на її фонд та на фонд її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 28.

С. Брезіцька, Ню Гейвен	$ 9.00	Е. Козюра, Ню Гейвен	1.00
О. Е. Малицький, Клівленд	5.00	В. Кричка, Шикаго	1.00
Д-р М. О. Головатий, Гері	5.00	Ф. Карамушко, Рачестер	1.00
І. Савчин, Филаделфія	5.00	В. Кордупель, Клівленд	1.00
А. Зазуляк, Гунтінгтон	4.00	М. Капітула, Арнолд	1.00
І. Ткач, Лонг Ай. Ситі	4.00	С. Кунікевич, Гластонбюрі	1.00
В. Курник, Вілимантік	4.00	Н. Королишин, Дітройт	1.00
В. Я. Коваль, Арізона	4.00	І. Кінтер, Шикаго	1.00
С. Бялий, Ню Йорк	4.00	І. Копач, Дітройт	1.00
Д-р О. Лебедович, Лапір	4.00	В. Кирило, Седар Нолс	1.00
Н. Кобловський, Вілк Бері	4.00	А. Яремій, Пітсфілд	1.00
М. Коцюрка, Пасейк	4.00	І. Іщенко, Вашингтон	1.00
К. Сороктей, Рачестер	4.00	П. Ікалович, Бруклин	1.00
А. Іванчук, Флашінг	4.00	М. Кавка, Клівленд	1.00
М. Рибак, Шикаго	4.00	М. Карась, Вунсакет	1.00
Р. Колодій, Трой	4.00	П. Купчак, Честер	1.00
А. Білоус, Дітройт	4.00	Ф. Крохмалюк, Онейда	1.00
І. М. Деркач, Шикаго	4.00	І. Коваль, Літл Фолс	1.00
Т. Рак, Шикаго	3.20	І. Мороз, Филаделфія	1.00
С. Максимюк, Филаделфія	3.00	П. Ленчук, Асторія	1.00
І. Попович, Клівленд	3.00	В. Перегінський, Глен Оке	1.00
Т. Онуфрик, Лонг Ай. Ситі	3.00	Н. Палій, Белоїт	1.00
С. Туцький, Шикаго	3.00	А. Пашковський, Бруклин	1.00
В. Мельничин, Джорджтавн	3.00	М. Панченко, Сієтел	1.00
С. Драб Филаделфія	3.00	М. Німець, Питсбург	1.00
В. Мандюк, Нюарк	2.00	М. Надзяк, Кораополіс	1.00
Н. Зопко, Бікон Фолс	2.00	С. Мартинів, Йонкерс	1.00
И. Стек, Фінекс	2.00	М. Мельник, Ню Брітейн	1.00
І. Когут, Боффало	2.00	И. Мілявський, Асторія	1.00
М. Кравчук, Тулса	2.00	Ю. Манастирський, Дітройт	1.00
О. Завербний, Торонто	2.00	А. Мартин, Гартфорд	1.00
С. Петричка, Шикаго	2.00	С. Михалько, Джерзі Ситі	1.00
І. Грещок, Віндсор	2.00	Н. Макусій, Рачестер	1.00
В. Вербинський, Елкгарт	2.00	М. Стангрет, Шикаго	1.00
В. Стецура, Торонто	2.00	М. Шибінський, Ембрідж	1.00
М. Русін, Літл Фолс	2.00	М. Середич, Н. Тонаванда	1.00
В. Тимчишин, Филаделфія	2.00	А. Скробко, Лос Анджелес	1.00
П. Драбик, Джексон Гтс	2.00	І. Шкурлій, Парма	1.00
П. Левенець Форест Гилс	2.00	И. Сохоцький, Клівленд	1.00
К. Грицишин, Бретфорд	2.00	Д. Стасько, Коговс	1.00
М. Кобрин, Річмонд Гіл	2.00	С. Щенгер, Вунсакет	1.00
М. Ковбасюк, Сиракюз	2.00	Д. Щербатий, Повер	1.00
М. Кримський, Ліхбург	2.00	О. Шдемко, Медіна	1.00
П. Лиско, Рачестер	2.00	І. Сеник, Шикаго	1.00
Г. Павлик, Мейвуд	2.00	Р. Вавжинецька, Атол	1.00
І. Недільський, Ню Йорк	2.00	М. Товтрівський, Кіркленд Л.	1.00
І. Шалко, Дітройт	2.00	Б. Школиніт, Дітройт	1.00
С. Панкевич, Тулса	2.00	Д. Савран, Менчестер	1.00
М. Федчишин, Гілсайд	2.00	В. Сілецький, Бінгемтон	1.00
Т. Січкоріз, Пасейк	2.00	Н. Сало, Шикаго	1.00
В. Гладун, Рачестер	2.00	І. Воробель, Филаделфія	1.00
Г. Свищук, Ст. Луїс	2.00	З. Венгринович, Ню Йорк	1.00
Т. Камінський, Вуд	2.00	Н. Оленчук, Занесвіл	1.00
А. Ткачук, Пасейк	2.00	Ю. Торбич, Ірвінгтон	1.00
Е. Крук, Клівленд	2.00	М. Захарків, Дітройт	1.00
М. Стасишин, Клівленд	2.00	А. Жирук, Бронкс	1.00
І. Назаренко, Елизабет	2.00	Ф. Узвак, Сімбурі	1.00
П. Тимчук, Торонто	2.00	В. Федор, Пітсфілд	1.00
З. Максимів, Ню Йорк	1.50	М. Смоляк, Балтімор	1.00
М. Лазарович, Гемілтон	1.50	В. Стеценко, Филаделфія	1.00
Л. Демчук, Нортгемтон	1.00	П. Сумик, Фултон	1.00
В. Віретюк, Едмонтон	1.00	С. Мельник, Ню Йорк	1.00
К. Гунька, Рачестер	1.00	І. Солян, Ню Йорк	1.00
М. Янович, Віллімантик	1.00	І. Цьокан, Монтреал	1.00
А. Когут, Йонгставн	1.00	А. Гойда, Пасейк	1.00
Д. Петрів, Едмонтон	1.00	К. Геба, Стейплетон	1.00
Д. Волошин, Вілмінгтон	1.00	П. Федишин, Гамден	1.00
Т. Когут, Елизабет	1.00	Н. Яцьків, Торонто	1.00
М. Вацик, Ню Йорк	1.00	Г. Яськів Пасейк	1.00
Г. Демків, Бруклин	1.00	Р. Гарас, Бетлегем	1.00
Г. Коваль, Клівленд	1.00	Б. Голинський, Торонто	1.00
М. Купчик, Лорейн	1.00	Н. Головка, Рачестер	1.00
І. Козак, Локпорт	1.00	М. Колодій, Ст. Мічел	1.00
Н. Кирилюк, Маратон	1.00	А. Клим, Лімінгтон	1.00
М. Божик, Монтреал	1.00	В. Мандзій, Йонкерс	1.00
І. Добрянський, Торонто	1.00	М. Мікітка, Лорейн	1.00
М. Брикович, Монтреал	1.00	М. Лопушанський, Дітройт	1.00
Н. Чешівський, Шикаго	1.00	А. Марковський, Балтімор	1.00
А. Даниільчук, Бруклин	1.00	Д. Малик, Йонкерс	1.00
М. Цьок, Лінден	1.00	В. Бушний, Шикаго	1.00
М. Хмельницький, Бейон	1.00	Ю. Миколенко, Ню Йорк	1.00
В. Вучацький, Клівленд	1.00	К. Мицишин, Провіденс	1.00
А. Блавцяк, Куртіс Бей	1.00	Н. Петрина, Лонг Ай.	1.00
М. Будка, Мт Клеменси	1.00	Л. Вовчанський, Патерсон	1.00
Н. Білович, Латроб	1.00	А. Велика, Трентон	1.00
Н. Біляк, Бостон	1.00	І. Вардинець, Дітройт	1.00
І. Богатек, Гренд Репідс	1.00	І. Витак, Ню Маркет	1.00
В. Балко, Гартфорд	1.00	М. Тарчанин, Гемілтон	1.00
Н. Архетко, Рачестер	1.00	Д. Стеблинський, Віллов	1.00
С. Ангустовіцкий, Міннеап.	1.00	М. Стегніцький, Річфілд	1.00
Т. Хроновят, Клівленд	1.00	Т. Шумський, Торонто	1.00
Н. Гнатик, Боффало	1.00	І. Степанків, Мерріл	1.00
М. Головатий, Шикаго	1.00	Д. Савчак, Асторія	1.00
П. Грицько, Обурн	1.00	С. Мороз, Перрі	1.00
о. І. Городецький, Рачестер	1.00	Г. Мидляк, Ню Йорк	1.00
І. Грега, Боффало	1.00	П. Гула, Едмонтон	1.00
А. Іванов, Рачестер	1.00		
Д. Давидович, Клівленд	1.00		
Н. Данко, Гері	1.00	Разом	$ 309.20
Г. Гірняк, Клівленд	1.00	Раніше проголошено	$ 6,907.76
П. Гуменич, Бруклин	1.00		
В. Кравчук, Ірвінгтон	1.00		
В. Крамар, Честер	1.00	Разом	$ 7,216.96

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
і
ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ 250-ЛІТТЯ З ДНЯ СМЕРТИ ГЕТЬМАНА І. МАЗЕПИ

ДРУГА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

— відбудеться —

в СУБОТУ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1959 р. — в год. 7:00 веч. в залі НТШ, 302-304 Захід 13 вул. в Ню Йорку.

Програма:

1. Голова ЮКОМА, проф. д-р В. СІЧИНСЬКИЙ — Відкриття;
2. Проф. д-р М. АНДРУСЯК — доповідь на тему: „Мазепа в творах Т. Шевченка".

ГОСТЯМ РАДІ.

Доїзд підземкою: зупинка лінії Індепендент при 14-ій вул. і 8-ій Евені.

Управа НТШ в ЗДА — Президія ЮКОМА

ПОКЛІН ТАРАСОВІ

В неділю, 29-го березня 1959 р.

в год. 5:00 по полудні

в новій залі УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА (160 Захід, 82- вул. в Ню Йорку)

— відбудеться —

АКАДЕМІЯ

присвячена пам'яті

Тараса Григоровича Шевченка.

Реферат про творчість Т. Шевченка — виголосить — Дійсний Член ВУАН — В. МІЯКОВСЬКИЙ.

В мистецькій програмі:

Заповіт, сольоспіви, квартет, тріо в інсценізованій частині з 2-ої дії опери „КАТЕРИНА", муз. М. Аркаса, деклямації.

У виконанні мистецької програми беруть участь: камерна співачка Ганна ШЕРЕЙ, Люся ЯРОШЕНКО, Лена і Алла НОВИЦЬКІ, Леся МАРУЩАК, Ігор ЗАМ'ЯТИН, Юрій ФЕДОРІВ, М. ДЗЯВЕНКО та учні церковної школи.

Вхід за добровільними датками.

Щиро запрошує всіх — Парафіяльний Уряд

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ

при співучасти й за порозумінням із ГОЛОВНОЮ КАНЦЕЛЯРІЄЮ УНСОЮЗУ

— скликає —

на ВІВТОРОК, 31-го БЕРЕЗНЯ 1959 р.

в приміщенні Українського Народного Дому в Ню Йорку при 140-142 Друга Еве. (між 8 і 9 вул.)

МІЖСТЕЙТОВУ НАРАДУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в якій запрошує Вш. Конвенційних Делеґатів, Урядовців, Представників ось .яких Відділів

НЮ-ЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ:

ВІДДІЛИ: 5, 6, 8, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

МІСЦЕВОСТИ: Ню Йорк, Бруклин, Бронкс, Асторія, Вайтстон, Вестбирі, Бабилон, Джемейка, Гайстінгс он Гадсон, Гемпстед, Озон Парк, Ривергед, Стаплетон, Йонкерс.

НЮ-ДЖЕРЗЬКОГО СТЕЙТУ:

ВІДДІЛИ: 3, 14, 25, 27, 37, 42, 64, 65, 70, 76, 97, 104, 133, 142, 143, 152, 155, 168, 170, 171, 172, 182, 196, 209, 213, 219, 234, 270, 272, 275, 281, 286, 287, 294, 306, 312, 315, 322, 332, 342, 344, 349, 353, 359, 366, 371, 372, 380, 394, 413, 459, 490.

МІСЦЕВОСТИ: Нюарк, Джерзі Ситі, Елизабет, Бейон, Ірвінгтон, Картерет, Пассейк, Патерсон, Кліфтон, Перт Амбой, Рагвей, Гіллсайд, Магваг, Мейпелвуд, Бавнд Брук, Грейт Медовс, Менвіл, Метачен, Ню Брансвік, Плейнфілд, Раритан, Виппанi, Лінден, Іселин.

В нараді візьмуть участь члени Головного Екзекутивного Комітету та місцеві члени Головного Уряду. Головним предметом наради буде достойне відсвяткування 65-літнього ювілею УНСоюзу.

В часі нарад буде висвітлений ВПЕРШЕ інтересний ФІЛЬМ із 24-ої КОНВЕНЦІЇ.

Окружний Комітет та Головна Канцелярія УНСоюзу сподіваються, що в цій важливій нараді візьмуть участь ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ запрошені особи. Не повинно бути ні одного зі запрошених Відділів, яких делегати та урядники не взяли б участи в цій нараді.

ПОЧАТОК ТОЧНО — в год. 7:30 вечора.

Ділимося сумною вісткою, що 1-го березня 1959 р., після затяжної хвороби помер у міському шпиталі м. Карлсруге в Німеччині,

Майор інж. Яків ДЗЯБЕНКО

Лицар Ордена Залізного Хреста, кол. Старшина Охорони Головного Отамана, Ад'ютант і Старшина для доручень пок. Президента Андрія Лівицького.

Покійний походив з Полтавщини, де народився в старій козацькій родині, 22-го жовтня 1891 р.

Поховано Небіжчика 5-го березня 1959 р. на Головному цвинтарі м. Карлсруге.

ДРУЗІ ПОКІЙНОГО

БОСТОН, Масс. — 565 Boyston Street

СУБОТА, 28-го БЕРЕЗНЯ 1959 р. — год. 6:00 веч.

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

2-ий сеанс — год. 8:15 вечора:

ТАРАС БУЛЬБА

Вступ $ 1.00 на кожний фільм. Просимо численно прибути.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

В суботу 28-го березня 1959 р. о год. 6-ій вечора, в залі Українського Інституту Америки, 2 E. 79th St., New York

відбудеться

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

ОЛЕКСІЯ КОБЦЯ (Варавви)

Вечір влаштовує ОУП „Слово" з нагоди 70-ліття життя і 50-ліття літературної діяльности письменника.

Олексій Кобець-Варавва поділиться з українською громадою своїми спогадами „Мої зустрічі і знайомства на літературному шляху", та прочитає дещо з своїх творів.

Запрошується якнайширші кола Українського Громадянства.

Український Народний Університет при ООЧСУ і СУМА в НЮАРКУ

ЗАПРОШЕННЯ

Управа УНУ запрошує на чергову в семестрі 1958-1959 р. лекцію, яка відбудеться —

в суботу, 28-го березня 1959 р.

в домівці ОСЕРЕДКУ СУМА (180 Вільям вул. — Українська Централя).

Лекція на тему:

„Боротьба козаків за Державність"

виголосить

отаман ГНАТ БІЛИЙ.

ПОЧАТОК ЛЕКЦІЇ — год. 7:00 вечора. Управа УНУ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ і „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНЯ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в ШИКАГО

подає до відома всім Відділам УНСоюзу в Шикаго й Околиці, що

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

— відбудуться —

в суботу, дня 28-го березня 1959 р.

в год. 8:30 вечора

в ДОМІ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ, при 841 Н. Вестерн Еве.,

з таким порядком нарад:

1. Відкриття Загальних Зборів і вибір Президії;
2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів;
3. Звіти Управи;
4. Звіт Контрольної Комісії;
5. Дискусія над звітами;
6. Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
7. Вибір нової Управи і Контрольної Комісії;
8. 65-літній Ювілей УНСоюзу;
9. Ювілейна кампанія;
10. День УНСоюзу в Шикаго в 1959 р.;
11. Евентуалія.

Просимо Управи всіх Відділів УНСоюзу Шикагівської Округи вислати на ці Загальні Збори своїх делегатів, а то: 3 делегатів від перших 500 членів і по одному делегатові від наступних 500 членів, згідно з правильником Окружного Комітету Відділів УНСоюзу.

Якщо в означеній годині не буде заступлених 20% Відділів, то Збори відбудуться одну годину пізніше, без огляду на кількість заступлених Відділів.

Председник — Тарас Шпікула
Рек. секретар — Іван Малюк
Касир — Іван Красник

Український Конгресовий Комітет Америки

— подає до відома, що —

у неділю, 29-го березня 1959 р.

в ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ (ч. 149 Друга Ев.)

— в рамках —

СВЯТКУВАНЬ РОКОВИН ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

— відбудеться —

ВИСТАВА

світлин діячів і подій з доби визвольних змагань Українського Народу в рр. 1917-21

ВРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ — в 1:00 год. дня.

На цю Виставу Конгресовий Комітет запрошує Українське Громадянство.

ВИСТАВА буде відчинена — до 10:00 год. вечора.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

МІЖКРАЙОВІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

у Филаделфії

ТРИЗУБ - УКРАЇНА

ФИЛАДЕЛФІЯ, ЗДА — ТОРОНТО, Канада

Неділя, 29-го березня 1959 р. — Год. 3:00 по пол.

Грище при 29-ій і Клірфілд вулицях.

Попереднього дня,

в СУБОТУ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1959 р. — Год. 3:00 по пол.

МІЖНАРОДНІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Україна — Ганоах

Обидва змагання спонзоровані УСТ „Тризубом" із Филаделфії.

Нассер заперечує будь-які заслуги Москви під час війни проти Єгипту в 1956 р.

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер продовжує кампанію проти Іраку та водночас проти Москви за її підтримування прокомуністичного уряду генерала Кассіма в Іраку. У промові, яку передавано через радіо з Дамаску, Нассер знову гостро заатакував Ірак в минулу неділю, закинувши йому, що Ірак не дав відповіді на запит, чи він, Ірак, прилучиться до спільної збройної акції проти Ізраїлю у випадку, коли Ізраїль продовжуватиме свої „провокації" на арабсько-ізраїльському кордоні. Нав'язуючи до останньої заяви Хрущова, що він, Нассер, є „молодою людиною з гарячою головою", Нассер заповів, що „ ми з тою самою гарячою головою будемо протиставитись новій небезпеці збоку комунізму, як ми це робили проти інших небезпек в минулому, уповаючи на себе і Бога". Нассер хвалився, що він виграв кампанію проти доктрини Айзенгавера і проти тридержавної інвазії в 1956 році і заповів також вигру проти „аґентів комунізму". Нассер заявив, що Москва не дала ніякої допомоги Єгиптові в отих критичних днях осени 1956 року, бо „ультимат" Совєтів для Англії і Франції наспів фактично вже після проголошення перемир'я. Насправді, за коментарями західньої преси, Совєти загрозили Англії і Франції атомовими ракетами 5-го листопада 1956 а перемир'я проголошено 7-го листопада. Раніше Нассер прославляв Совєти, як „приятелів в небезпеці", а оце вперше відмовив їм будь-яких заслуг супроти Єгипту в осінній кризі 1956 року.

● Англійська княжна Маргарита і королева - мати Єлисавета сердечно сміялись на виставі театру Французької Комедії в Лондоні, де грала легку комедію „Де Діндон" („Індор"), з любовними „кві-про-кво" й невідлучним „подружнім трикутником". Княжна і королева-мати бездоганно володіють французькою мовою.

„УКРАЇНЦІ НАЙКРАЩЕ ЗОРГАНІЗОВАНІ З УСІХ ЕТНІЧНИХ ГРУП"

(Закінчення зі стор. 1-шої)

представниками є федеральний міністер праці Михайло Стар, міністер транспорту провінції Онтеріо Іван Яремко і два сенатори Василь Гнатишин і Василь Валл. В чотирьох канадійських містах — Едмонтоні, Віндзорі, Вінніпеґу і Кенора посадниками є українці. Якщо йде про віровизнання, то українці поділені. Більшість, яких 60% належить до Української Католицької Церкви, решта — 40% до Православної. Обидві церкви мають сильний вплив на громадське життя. При 11 українських церквах у Торонті існують не тільки добрі хори, але й парафіяльні школи, в яких українські діти вчаться української мови, історії і літератури. Окремим успіхом втішаються 10 українських кооператив. Перша з них була заснована перед 15 роками 44 членами і з 44 долярами початкових вкладів і нині вона нараховує 2,000 членів із 1.700,000 вкладів. Усі десять існуючих торонтських кооператив мають сьогодні майже 8,000,000 активів. Мають українці теж і сильну свою пресу — в Торонті виходить 12 українських часописів і журналів і вони могли б створити свою власну пресову асоціяцію. Очолює українське громадське життя, як надрядна установа, Комітет Українців Канади. Розвивається жваво діяльність теж і в багатьох інших українських організаціях, зокрема в жіночих, спортових, у Пласті та інших. Репортаж Дженнайни Лок ілюстрований багатьма фотами: молодої української оперової співачки Люби Ганущак, дир. Осипа Бойка, міністра Івана Яремка, о. Богдана Липського, о. Петра Самеця, пластового хору і Кредитової Кооперативи в Торонті. На дальших сторінках вміщені фотографії Олени Гринь із писанками і Люби Ганущак із її виступу в телевізії.

Польські комуністи не хочуть бути тільки „обсерваторами"

Варшава. — Комуно-польський уряд заявив, що він відкине суґестію, щоб Польща задовольнилась ролею „обсерватора" на найближчій конференції міністрів закордонних справ, що має розпочатись 11-го травня в Женеві. Айзенгавер і Мекміллен буцім-то погодились, що в такій формі можна б допустити польського і чеського комуністичних міністрів на ту конференцію, чого домагалась була в ім'я принципу „паритету" — Москва. Польські комуністи арґументують своє становище не тільки престіжовими мотивами, але й тим, що, мовляв, вони були найбільш пошкодовані німецьким воєнним наїздом і що одну частину теперішньої Польщі становлять землі, які належали перед війною до Німеччини. Ото ж — кажуть поляки — на конференції, де буде мова про Німеччину, Польща повинна бути „рівнорядним і повноправним" учасником.

Польща загострює контролю над письменниками і літературою

Варшава. — Комуно-польський уряд заборонив окремим розпорядком письменникам підписування на власну руку умов щодо друкування їх творів за кордонами Польщі. На майбутнє польські письменники в кожному такому випадку мусять мати дозвіл від комуністичного міністра культури Тадеуша Галінського. Назверх цей декрет пояснено, як бажання захоронити матеріяльні права авторів, щоб, мовляв, держава була в курсі їхніх транзакцій з чужецькими видавництвами та ґарантувала кожну їхню умову. Насправді — пояснюють західні коментатори — річ іде про те, щоб унеможливити друкування за кордоном творів польських письменників, що їх заборонено в Польщі, та щоб узагалі польські письменники друкували за кордоном тільки такі речі, які сприйнятливі для комуністичного погляду на завдання літератури. Комуно - польський уряд не стосує безпосереднього терору супроти „непокірливих" письменників, а тільки моральний натиск на письменників, шкодить їхнім матеріяльним інтересам та тримає в нервовій напрузі „ідеологічними" кампаніями. Головний закид комуністів письменникам, що вони не служать партії і її „народним" цілям.

Спорт

„УКРАЇНА" — ТОРОНТО В НЮ ЙОРКУ

У міжнародних змаганнях „Україна", Торонто, і „Гакоах", Ню Йорк, що відбудуться в суботу 28 березня ц. р., о год. 3-ій по пол. на грищі Зерега Овал, „Україна" виступить у своєму найсильнішому складі: Лисак, Чернявський, Ружицький, Стецьків, Шапка, Береза, Закалужний, Снилик, Чижович, Чайка, Говден. Ці сенсаційні змагання спонзорує „Тризуб".

Другі змагання „Україна" відбуде з „Тризубом" в неділю 29 березня ц. р., год. 3-та по пол. на грищі 29 і Клирфілд вул. в Филаделфії.

ФРАНКОВІ ПЕРЕКЛАДИ БЕРНСА В ШОТЛЯНДІЇ

Українська Вільна Академія Наук — УВАН у Канаді, відзначаючи 200-річчя народження барда Шотляндії — Роберта Бернса, вислала на адресу Музею — Бібліотеки Бернса в Алловай, Шотляндія, фотостат перших українських перекладів поета на українську мову з рр. 1879-1896 пера Івана Франка. В числі перекладів є „Надгробний вірш", „Парубоча пісня", „Молитва пастора", „Пісенька про чорта й акцизника", „Трагічний уривок", „Людина завжди є людина". В супровідній долученій грамоті до цих перекладів, УВАН відмітила, що це переклади Бернса на українську мову, зроблені в Україні Іваном Франком, і вони належать до перших слов'янських перекладів Бернса.

● В Ню Йорку помер на 82-му році життя Джан Кортсавніс, який понад 50 років продавав земні горіхи та коштани студентам Колумбійського університету. В 1954 році президент Колумбійського університету відзначив його медалею.

● Два професори Гарвардського університету привезли з Азії 5,500 випханих птахів, ссавців, плазунів і земноводних тварин.

● У м. Блекпул, в Англії, нічний сторож, 52-річний Реджінальд Смит рішив покінчити з собою, але зробити це так, щоб його родина була переконана, що він упав жертвою напасників. Він напакував дві валізки дорогоцінними речами з крамниці, яку охороняв, задзвонив до пожежної сторожі: „Дайте знати поліції, я перехопив злодіїв, вони можуть мене вбити" вибіг на дах 8-поверхового дому і кинувся на вулицю. Поліція, яка прибула на місце випадку точно через 1 хвилину і 59 секунд, вирахувала, що злочинці не могли за цей час скинути сторожа з даху і втекти, і що вся ця історія була видумкою самогубця.

ТАРЗАН, ч. 4231. Неприємна згадка.

AFTER TRAPPING THE ROGUE ELEPHANT, TARZAN RELUCTANTLY LEFT VAKUBI'S CAMP-- BUT HE COULD NOT BE SWAYED FROM HIS ORIGINAL QUEST.

GRIMLY, HE HEADED TOWARD THE KINDU RIVER. AND NOW, A HATEFUL VISION FLASHED TO MIND--

THE PERSON HE KNEW ONLY AS SAM-- THE POWER-MAD WHITE MAN WHO, IN HIS FALSE ROLE AS A ZULU CHIEFTAIN, HAD CAUSED HUNDREDS OF DEATHS!

Після втягнення в пастку здичілого слона Тарзан неохоче залишив табір Векубі... Але ніщо не відтягнуло його від оригінального шукання.

Похмуро він прямував до ріки Кінду. І нагло новий ненависти привид промайнув в його думці...

Це особа, яку він знав тільки як Сема... Ця божевільна біла людина, яка в своїй фальшивій ролі ватажка зулу спричинила сотні смертей.